

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

JMÉNO A PŘÍJMENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

© Zdeňka Králíčková, listopad 2020

PRAMENY

■ ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE č. 104/1991 Sb.

čl. 7 a 8

právo na registraci

právo na jméno

právo na st. příslušnost

*právo na respektování totožnosti a
rodinných svazků*

čl. 12

participační práva

■ OBČANSKÝ ZÁKONÍK z. č. 89/2012 Sb.

■ ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A PŘÍJMENÍ z. č. 301/2000 Sb.

■ ZÁKON O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH z. č. 292/2013 Sb.

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Rodinné právo. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017.
- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
- *Knappová, M.:* Jak se bude Vaše dítě jmenovat? Praha: Academia, 1996.
- *Knappová, M.:* Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.
- *Henych, V.:* Zákon o matrikách, jménu a příjmení. Plzeň: A. Čeněk, 2015.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

JMÉNO DÍTĚTE

URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE

- STATUSOVÁ PRÁVA RODIČŮ
- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- VEŘEJNOPRÁVNÍ PŘEDPIS: VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST (např. § 18/1, § 62/3 ZM)
x koncepce OZ, viz § 1/1 *in fine* OZ
- ve smyslu § 860/2 a § 861 ve spojení s § 877/2 OZ jde o podstatnou věc dítěte
  - ☛ NENÍ-LI DOHODY NEBO RODIČE JMÉNO NEURČÍ, RESP. JDE-LI O JMÉNO „NEZAPSATELNÉ“, JDE-LI O NALEZENCE, O DÍTĚ Z tzv. BABY-BOXU, Z UTAJENÉHO PORODU, JMÉNO URČÍ DÍTĚTI SOUD

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

DÍVČÍ

TOP 20 DÍVČÍCH JMEN
LEDEN 2002-2018

	LEDEN 2002	LEDEN 2003	LEDEN 2004	LEDEN 2005	LEDEN 2006	LEDEN 2007	LEDEN 2008	LEDEN 2009	LEDEN 2010	LEDEN 2011	LEDEN 2012	LEDEN 2014	LEDEN 2015	LEDEN 2016	LEDEN 2017	LEDEN 2018
1.	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Eliška	Anna	Eliška	Eliška	Eliška	Eliška
2.	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Eliška	Adéla	Karolína	Natálie	Natálie	Anna	Eliška	Tereza	Eliška	Anna	Tereza	Tereza	Anna
3.	Natálie	Natálie	Eliška	Adéla	Kateřina	Natálie	Anna	Eliška	Eliška	Anna	Adéla	Tereza	Tereza	Anna	Anna	Sofie
4.	Adéla	Adéla	Adéla	Natálie	Natálie	Anna	Adéla	Karolína	Karolína	Adéla	Karolína	Adéla	Adéla	Adéla	Adéla	Ema
5.	Barbora	Nikola	Anna	Anna	Anna	Eliška	Eliška	Adéla	Natálie	Karolína	Anna	Karolína	Karolína	Sofie	Viktorie	Tereza
6.	Eliška	Anna	Kristýna	Karolína	Eliška	Adéla	Karolína	Anna	Adéla	Natálie	Natálie	Natálie	Kristýna	Natálie	Ema	Karolína
7.	Nikola	Veronika	Natálie	Kristýna	Karolína	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kristýna	Kateřina	Kristýna	Sofie	Ema	Karolína	Sofie	Adéla
8.	Kristýna	Eliška	Nikola	Aneta	Kristýna	Lucie	Barbora	Barbora	Barbora	Kristýna	Lucie	Barbora	Sofie	Viktorie	Natálie	Viktorie
9.	Michaela	Michaela	Lucie	Nikola	Veronika	Kristýna	Lucie	Kristýna	Lucie	Lucie	Barbora	Nela	Natálie	Ema	Kristýna	Natálie
10.	Veronika	Kristýna	Barbora	Kateřina	Lucie	Nikola	Kristýna	Lucie	Kateřina	Barbora	Nela	Viktorie	Viktorie	Marie	Karolína	Kristýna
11.	Lucie	Karolína	Karolína	Lucie	Nikola	Barbora	Nikola	Veronika	Veronika	Veronika	Ema	Kristýna	Nela	Kristýna	Barbora	Emma
12.	Karolína	Barbora	Veronika	Veronika	Michaela	Veronika	Aneta	Nela	Nela	Klára	Kateřina	Lucie	Laura	Barbora	Veronika	Julie
13.	Anna	Klára	Klára	Barbora	Barbora	Aneta	Věra	Nikola	Ema	Nela	Sofie	Ema	Marie	Emma	Kateřina	Amálie
14.	Marie	Lucie	Michaela	Michaela	Aneta	Nela	Michaela	Klára	Nikola	Michaela	Klára	Kateřina	Klára	Laura	Laura	Nela
15.	Klára	Aneta	Aneta	Klára	Klára	Michaela	Nela	Michaela	Klára	Ema	Veronika	Veronika	Lucie	Veronika	Nela	Anežka
16.	Aneta	Markéta	Zuzana	Marie	Marie	Marie	Klára	Viktorie	Sofie	Sofie	Aneta	Klára	Veronika	Kateřina	Sára	Marie
17.	Jana	Denisa	Marie	Nela	Zuzana	Klára	Marie	Marie	Viktorie	Marie	Viktorie	Aneta	Barbora	Lucie	Lucie	Klára
18.	Markéta	Marie	Markéta	Jana	Nela	Zuzana	Zuzana	Aneta	Aneta	Aneta	Zuzana	Laura	Aneta	Nela	Klára	Laura
19.	Pavla	Zuzana	Jana	Zuzana	Sára	Sára	Sára	Sára	Marie	Nikola	Marie	Julie	Kateřina	Klára	Emma	Barbora
20.	Petra	Jana	Monika	Markéta	Denisa	Markéta	Julie	Ema	Anežka	Viktorie	Nikola	Amálie	Zuzana	Julie	Marie	Kateřina

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

CHLAPECKÁ

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD

1. ELIŠKA
2. ANNA
3. ADÉLA
4. TEREZA
5. SOFIE

- 6 VIKTORIE
- 7-8 EMA
- 7-8 KAROLÍNA
- 9 NATÁLIE
- 10 AMÁLIE
- 11 JULIE
- 12 KRISTÝNA
- 13 BARBORA
- 14 NELA
- 15 LAURA
- 16 KLÁRA
- 17 EMMA
- 18 ANEŽKA
- 19 ROZÁLIE
- 20 SÁRA

TOP 20 dětských jmen

Data za leden 2019

1. JAKUB
2. JAN
3. TOMÁŠ
4. MATYÁŠ
5. ADAM

- 6 FILIP
- 7 VOJTĚCH
- 8 LUKÁŠ
- 9 MARTIN
- 10 MATĚJ
- 11 ONDŘEJ
- 12 DANIEL
- 13-14 DAVID
- 13-14 DOMINIK
- 15 ANTONÍN
- 16 MICHAL
- 17-18 PETR
- 17-18 ŠTĚPÁN
- 19 TOBIÁŠ
- 20 MAREK

NEOBVYKLÁ A CIZOKRAJNÁ JMÉNA

■ DÍVČÍ

Mnoho rodičů se zjevně snaží vybrat dítěti pokud možno zajímavé a netuctové jméno. Opět jsou oživena staročeská jména (**Anežka, Amálie** nebo **Dorota**), ale velmi jsou rozšířena i jména moderní, jako **Adriana, Vanesa** nebo třeba **Liliana**.

Mnoho rodičů dává také jména cizí nebo cizokrajná, např. **Emilly, Francesca, Madison** nebo **Thelma**.

Opravdovými zajímavostmi jsou dívčí jména **Sofia Loren, Malorca** nebo česká **Kornélie, a také Biserka**.

■ CHLAPECKÁ

U chlapců dosahují poměrně velké oblíbenosti dříve nepoužívaná jména jako **Maxmilián, Sebastian** nebo **Jonáš**.

Mezi cizokrajnými jmény najdeme **Manuela, Attilu** nebo **Briana**, kterým však zdárně konkurují dříve i u nás obvyklá chlapecká jména **Teodor, Čestmír, Vendelín** či **Florián**.

Ze zajímavých výjimek jmenujme např. jména **Ezechiel, Ostin** a **Barnabáš, Narcis, Winnetou**.

„Rodiče dali svým potomkům několik zajímavých a neobvyklých jmen. Z dívčích bych uvedl Hátu, Lorelaj, Sisi nebo Madonnu Miu. U chlapců zaujme Heliodor, Atrey, Lionel a Loki,“ viz <https://www.czso.cz/csu/czso/eliska-a-jakub-opet-dominuji> (13. 11. 2019)

Análie nebo Melanomia? Rodiče se předhánějí ve vymýšlení neobvyklých jmen

https://ona.idnes.cz/tiskni.aspx?r=deti&c=A171114_133812_deti_haa (15.11.2017)

Nejoblíbenější jména roku 2019 ve světě

Chlapecká	Dívčí
Roman	Ava
Oliver	Willow
Soren	Violet
Louis	Ruby
Leonardo	Rose
Kinsley	Riley
Josiah	Nova
Greyson	Iris
Easton	Esme
Charlie	Eloise
Carson	Eliana
Bodhi	Elena
Axel	Charlotte
Aryan	Camila
Archer	Adeline

VEŘEJNOPRÁVNÍ PRAVIDLA (A LIMITY) PRO URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE (zákon č. 301/2000 Sb.)

- LHŮTA pro určení JMÉNA: jeden měsíc od narození (§ 18/4a ZM)
- NENÍ-LI JMÉNO URČENO, MATRIKA OZNÁMÍ VĚC SOUDU
- JMÉNO je základní identifikační znak člověka
- jedno nebo dvě (nikoli stejná), v případě cizinců i více (§ 18/2, § 62 ZM)
- ZE ZÁKONA NELZE (srov. §§ 18, 62 a 63 ZM):
dívce chlapecké a naopak, jméno zkomolené, zdrobnělé nebo domácké, jméno žijícího sourozence týchž rodičů
- V POCHYBNOSTECH ➔ znalec (§ 62/1 *in fine* ZM)

ZMĚNA JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- jde o podstatnou věc dítěte
- VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST dle ZM („zákonní zástupci“)

- ROZHODUJÍ OSVOJITELÉ PO DOHODĚ
- ve smyslu § 64 ZM mohou zvolit nové, resp. přidat druhé (do 6 měsíců)

- **DÍTĚ MÁ PRÁVO SE VYJÁDŘIT KE VŠEM VĚCEM, KTERÉ SE HO TÝKAJÍ - ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE** - bez ohledu na věk, také viz § 867/2 OZ
- DÍTĚ STARŠÍ 15 LET MUSÍ SOUHLASIT (srov. § 62/3, 76/1g ZM)
  - *veřejnoprávní limity - viz výše*

- NENÍ-LI SHODY, ROZHODNE SOUD (srov. § 860/2 OZ, § 76/2 ZM)

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

URČENÍ PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

1. DÍTĚ NAROZENÉ DO MANŽELSTVÍ: o příjmení je rozhodnuto před uzavřením manželství

- příjmení matky
- příjmení otce
- nelze příjmení obou (zdvojené)
  - *lze bez koncovky „-ová“, jde-li o cizince nebo vazbu na cizinu § 69/3 ZM*

2. DÍTĚ NAROZENÉ NEPROVDANÉ ŽENĚ

a) OTEC URČEN

- o příjmení rozhodli/-nou rodiče na základě dohody
  - příjmení matky
  - příjmení otce
  - nelze příjmení obou (zdvojené)

b) OTEC NEURČEN

- dítě má příjmení matky

ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
ex lege, v případě:
  - osvojení nezl. viz § 835/2 OZ
připojením (rozhodne soud)
  - popření otcovství
  - sňatku matky dítěte s otcem
dítěte (není výslovně, ale výklad
dle § 860/1 OZ)
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
na základě prohlášení, v případě:
  - sňatku matky dítěte
dle § 862/2 OZ
    - nejde o změnu statusu (o určení
otcovství)
    - vyjádření dítěte/souhlas dítěte
§ 863 OZ: 15 let;
    - nelze, je-li dítě zletilé
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
  - osvojení zletilého viz § 851/2 OZ
připojením
- DLE ZÁKONA O MATRIKÁCH, JMÉNU A
PŘÍJMENÍ, ve správním řízení na
návrh, např. v případě
  - rozvodu a nového sňatku matky
dítěte, event. narození dalších
dětí do manželství • **snaha
matky** po formální
„sounáležitosti“ dítěte s novou
rodinou (§ 72/4 ZM - potřeby a
zájem dítěte)
    - nutný **souhlas otce**, resp.
nahrazení jeho ne/souhlasu
soudem (§ 860/2, 76/2 ZM)
      - výjimečné
      - není právní nárok
      - nejde o změnu statusu
    - nutný **názor/souhlas dítěte** (§
76/1g ZM, § 867/2 OZ - souhlas
dítěte staršího 15 let; § 863 OZ)